

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

BisnesAkademia

2014

Timo Rannikko

JULKISET RAHOITUSMAHDOLLISUUDET ICT-ALAN PK-SEKTORILLE

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Timo Rannikko

JULKISET RAHOITUSMAHDOLLISUUDET ICT-ALAN PK-SEKTORILLE

Tämä opinnäytetyö pyrkii kartoittamaan mahdollisimman laajasti julkisia rahoitusvaihtoehtoja PK-sektorin ICT-alan yritykselle Suomessa ja luo katsauksen 2013 päättyvään EU-rahoituskauteen, sekä tarjoaa tietolähteitä pian julkistettavalle 2014 -2020 EU-rahoituskaudelle.

Ensimmäinen tavoite työlle on tuoda esille yksinkertaisella tavalla eri rahoitusvaihtoehtoja. Ja toisena tavoitteena on kartoittaa opinnäytetyön asiakasyritykselle sopivat rahoitusvaihtoehdot sen tarvitsemiin markkinointi- ja myyntiaktiviteetteihin ja toteuttaa rahoitushakemus.

Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin triangulaatiota. Omitut pääkohdat tehdyn rahoituksen hakuprosessin aikana ja kyselystä saadut vastaukset tarjoavat käytännönläheisiä vinkkejä yrityksille, jotka harkitsevat julkista rahoitusta.

Opinnäytetyön tuloksena yritykselle löytyi toimiva rahoitusmuoto, ts. Tekesin tarjoama Nuorten innovatiivisten kasvuyritysten rahoitus. Sen vahvuuksia ovat käyttötarkoituksen kattavuus sekä iso tukiosuus hyväksytyistä kuluista. Negatiivisena tekijänä on kuitenkin syytä huomioida, että tämä rahoitus rajaa pois merkittävin osan muiden julkisten rahoitusten hakua vielä kolme vuotta rahoituksen päättymisen jälkeen.

Johtopäätöksenä todetaan yllättävästi, että julkiset rahoitusinstrumentit eivät tarjoa kattavaa tukea myyntiin ja markkinointiin ja sitä kautta liiketoiminnan kansainvälistämiseen pois lukien edellisessä mainittua Tekesin rahoitusta ja, että lainoituksessa vaaditaan pääosin omavelkaista takausta. Tuotekehitykseen ja tutkimukseen on parempia rahoitusvaihtoehtoja varsinkin yhteistyössä tehtävään projektiin.

Yhteenvedona voidaan todeta, että positiivisen rahoituspäätöksen saamisen kolme peruspilaria ovat selvitetty uutuusarvo, huolellisesti tehty projektisuunnitelma sekä yrityksen oma luottamus ja halu menestyä.

ASIASANAT:

Pk-yritykset, julkinen rahoitus, ICT-ala, rahoitus, eu-rahoitus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business and Administration | BusinessAcademy

24.03.2014 | 48

Instructors Jussi Puhakainen and Managing Director Teemu Virtanen

Timo Rannikko

PUBLIC SOURCES OF FUNDING FOR SMES IN THE ICT-SECTOR

The purpose of the thesis is to review the public sources of funding for SME in the ICT sector in Finland as extensively as possible. Another goal is to give an overview of the EU funding period, ended in 2013 and the following EU funding period of 2014-2020 soon to be published.

The first concrete aim is to bring up in a simple way the different funding sources as well as to the knowledge level related to application process of public funding.

The second focus is to both survey the suitable funding alternatives for the client company and to deploy the application process for the selected funding instrument. The client company needs external funding in order to invest enough to marketing and sales activities.

The main information sources and methods used included internet, TV interviews and printed media related to the subject during the past 8 months. In addition to the mentioned sources a survey to SMEs was carried out. Together with the lessons learned during the application process they provide useful and practical tips for companies considering public funding.

As a result of the process, a feasible funding instrument for young and innovative growth companies was found, offered by Tekes, (the Finnish Funding Agency for Innovation.) The advantages of the instrument are the comprehensive purpose and a high funding share of the accepted costs. However, it is very important for the applicant to understand that the funding rules out most of the other funding opportunities still three year after the funding period is completed.

A somewhat surprising conclusion is that the public funding instruments do not offer comprehensive funding for sales and marketing, Tekes funding excluded, and that the granted loans require absolute guarantees. For research and development there are some more suitable alternatives especially in case of joint projects.

To achieve a positive funding decision, there are three base pillars to be built, i.e. detailed understanding of the novelty, carefully prepared and detailed project plan and company's trust and desire to succeed.

KEYWORDS:

SME, public funding, funding, EU funding, ICT-sector

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)	6
1 JOHDANTO	7
2 YRITYSCASE	9
2.1 Yrityksen kuvaus ja nykytila	9
2.2 Yrityksen kehitystavoitteet ja rahoitustarve	9
3 KANSALLINEN RAHOITUSTARJONTA	10
3.1 Yleistä	10
3.2 Liiketoiminnan kehitys	10
3.3 Tuotekehitys	19
3.4 Kumppanuusprojektit – Yhteistyömalli	21
4 EU:N RAHOITUSTARJONTA 2013	27
4.1 Yleistä	27
4.2 Liiketoiminnan kehitys	28
4.3 Tuotekehitys	28
5 TULEVA EU-RAHOITUSKAUSI 2014 - 2020	31
5.1 Yleistä	31
5.2 Tietolähteitä 2014 – 2020 rahoituskaudesta	31
6 POHDINTA JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	32
6.1 Rahoituksen peruskysymykset yritykselle	32
6.2 Opas pk-yrityksen julkisen rahoituksen hakuun	32
6.3 Johtopäätökset	34
6.4 Ehdotus case-yritykselle parhaiten soveltuvasta rahoitusmuodosta	36
6.5 Case-yritykselle valitun rahoitusmuodon hakemisen valmistelu ja toteuttaminen	37
6.6 Reflektio	38
LÄHTEET	39

LIITTEET

Liite 1. Yrityksen kansainvälistymisprojektin ansaintalogiikka, markkina-analyysi ja myyntitavoite.

Liite 2. Yrityksen kansainvälistymisen projektisuunnitelma.

Liite 3. Yrityksen kansainvälistymisprojektin aikataulu.

Liite 4. Yrityksen NIY-hakemus.

Liite 5. Puolistrukturoitu kysely.

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)

De minimis-rahoitus	Vähämerkityksellinen tuki (TEM 2013)
ICT	Information and communication technology, suomeksi tieto- ja viestintäteknologia
Pilvipalvelu	Internetin kautta jaettava ohjelmapalvelu
Startup-yritys	Enintään muutaman vuoden ikäinen kasvuyritys
Cleantech	Puhdas teknologia, joka ehkäisee tai vähentää liiketoiminnan ympäristövaikutuksia
NIY	Nuoret innovatiiviset yritykset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä käsitellään ensisijaisesti ICT-alan PK-sektorin kansallisia rahoitusmahdollisuuksia, mutta luodaan katsaus myös EU:n tarjoamiin julkisiin rahoitusmahdollisuuksiin. Aihe on kiinnostava ja ajankohtainen, koska Euroopassa ja erityisesti Suomessa käydään läpi voimakasta rakennemuutoksen aikaa. Rakennemuutoksessa Suomessa on pienillä ja keskisuurilla ICT-alan yrityksillä merkittävä rooli traditionaalisen teollisuuden ja Nokian korvaajana. Tämä ei tule toteutumaan ilman pk-yrityksien kasvua ja kansainvälistymistä, joka vaatii rahoitusta. Suomessa on puutetta kotimaisesta ja ulkomaisesta yksityisestä rahoituksesta. Ulkomaisen rahoituksen osuus Suomen BKT:stä oli 2011 10 % matalampi kuin EU:ssa keskimäärin. (Taloussanomat 2013.) Suomen houkuttelevuus ulkomaisen suoran yksityisen rahoituksen saamiseksi tuskin tulee kohenemaan, johtuen perifeerisestä sijainnista ja korkeasta työvoimakustannuksesta verrattuna erityisesti EU:n uusiin jäsenmaihiin (Buti ym. 2009, 93). Johtuen mainituista syistä on julkisella rahoituksella Suomessa merkittävä rooli PK-sektorin kansainvälisestä kilpailukyvyistä rahoittamalla yrityksiä suoraan, ja madaltamalla yksityisten sijoittajien riskiä sijoittaa PK-sektoriin. Tekesin pääjohtajan Pekka Soinin mukaan yksityisen rahoituksen tuoma yritysten kilpailukyvyin kehittyminen globaalisti ja syntyvät uudet työpaikat on se oikea kestävä kehityksen tie (A-studion haastattelu 14.8.2013).

Opinnäytetyön ensimmäinen tavoitteena on mahdollisimman konkreettisesti ja kattavasti selvittää mahdolliset julkiset rahoitusmuodot ja niiden pääkriteerit sekä opastaa uusia alan yrityksiä rahoituksen hakuprosessissa. On kuitenkin todettava, että julkinen rahoitustarjonta elää koko ajan ja julkista rahoitusta harkitsevan yrityksen tulee itse tarkistaa ajankohtainen rahoitustarjonta.

Toisena tavoitteena on tehdyn opinnäytetyön perusteella, kartoittaa soveltuvin rahoitus ja toteuttaa rahoitustuen haku työntajalleni. Työntajani on ICT-alan yritys, joka toimii Varsinais-Suomen alueella tavoitteenaan kansainvälistyä seu-

raavan kolmen vuoden aikana. Rahoitustukea haetaan hankkeelle, jonka tavoitteena on markkinointi- ja myyntiverkoston luominen Euroopassa määritellyillä alueilla.

Tärkeimmät oppimistavoitteet ovat julkisen rahoituksen mekanismien ja kriteerien ymmärtäminen sekä tärkeiden tekijöiden identifiointi onnistuneelle rahoituksen hakuprosessille.

Tavoitteiden saavuttamiseksi tietoperustan luomiseen tullaan pääosin käyttämään mahdollisimman uutta tietoa. Tämä tarkoittaa käytännössä, että sähköiset tietolähteet, ammattiartikkelit ja haastattelut tulevat kattamaan suurimman osan tietoperustasta, koska ajantasaista kirjallisuutta on rajallisesti tarjolla. Työn luonteesta johtuen rahoitusvaihtoehtoja esitellessä työ sisältää suoria lainauksia rahoittajien materiaalista. Näitä ei ole merkitty erikseen lainauksiksi.

2 YRITYSCASE

2.1 Yrityksen kuvaus ja nykytila

Toimeksiantaja on tietotekniikan palveluyritys PK-sektorilla. Yritys sijaitsee Varsinais-Suomen alueella. 2006 perustettu yritys tuottaa liiketoimintaa tukevia asiantuntijapalveluita, tietojärjestelmäratkaisuja julkishallinnolle ja yksityiselle sektorille. Yrityksen liiketoiminta on toistaiseksi ollut kotimaista. Yritys on voitollinen ja ollut kasvu-uralla perustamisesta lähtien. Kuluneena vuonna yritys on lanseerannut uuden tyyppisen pilvipalvelun, joka on saavuttanut kotimaan markkinoilla menestystä.

2.2 Yrityksen kehitystavoitteet ja rahoitustarve

Yrityksen tavoitteena on kansainvälistyä ja käyttää keihäänkärkituotteena mainittua pilvipalvelua, jonka volyymin pystyy erittäin pienillä resursseilla skaalaamaan ylöspäin. Vaikka palvelu on kilpailukykyinen ja tuo lisäarvoa asiakkaalle, perustuen asiakkaiden palautteeseen kotimarkkinoilla, on KV-markkinointi- ja myynti pitkäjänteistä työtä ja syö reilusti pääomaa erityisesti pieneltä yritykseltä.

Toimeksiantajan rahoitustarve kohdistuu siis KV-markkinointi- ja myyntiverkostohankkeeseen. Yritys ei ole kiinnostunut lainasta tai takauksesta vaan tarkoituksena on kartoittaa rahoitustukea.

3 KANSALLINEN RAHOITUSTARJONTA

3.1 Yleistä

EU:n rahoitusohjelmien lisäksi suomalaisten pk-yritysten kansainvälistymistä ja kasvua tukevat myös TEM, ELY-keskukset, Tekes, Finnfund ja Finnpartnership, joista on mahdollista hakea rahoitusta kansainvälistymisen eri vaiheisiin. Lisäksi Finnvera tarjoaa lainoja, takauksia ja vientitakuita kansainvälistyville yrityksille (Naisyrittäjyyskeskus 2013). Sitran tavoitteena on myös parantaa ja mahdollistaa Suomen kilpailukykyä ja kansainvälistymistä. Sitra ei kuitenkaan myönnä yrityksille avustuksia (SITRA 2013). Tässä osiossa esitellään listanomaisesti kansalliset rahoituskanavat.

3.2 Liiketoiminnan kehitys

3.2.1 Finnvera – Investointi- ja käyttöpääomalaina

Käyttötarkoitus

Investointi- ja käyttöpääomalaina on tarkoitettu sekä uusille että jo toimiville pk-yrityksille kotimaisten rakennus-, kone-, ja laiteinvestointien, käyttöpääomatarpeiden sekä erilaisten omistusjärjestelyjen rahoittamiseen. (Finnvera 2013)

Rahoituslaji sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Lainan määrä määritellään yrityskohtaisesti. Rahoituspäätös perustuu yritystutkimukseen, jossa selvitetään yrityksen edellytykset kannattavaan liiketoimintaan ja

arvioidaan yrityksen tavoitteita, strategioita, kehittämissuunnitelmia ja markkina-tilannetta. (Finnvera 2013)

3.2.2 Finnvera – Kansainvälistymisrahoitus

Käyttötarkoitus

Kansainvälistymislaina on tarkoitettu suomalaisen pk-yrityksen ulkomaille tapahtuvan liiketoiminnan rahoittamiseen.

Rahoituksen kohteena voi olla suomalaisen pk-yrityksen ulkomaille perustettavan tai siellä toimivan tytä- tai osakkuusyrityksen tai toimipaikan investoinnit, kehittäminen tai kasvu. Myös omistusosuuden hankinta, lisäys tai osakepääoman korottaminen ulkomaisessa tytä- tai yhteisyrityksessä voi tulla kysymykseen. (Finnvera 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Rahoituslajeja ovat laina tai takaus. Finnveran osuus kansainvälistymishankkeesta neuvotellaan tapauskohtaisesti. Pääkriteereitä ovat:

- Rahoituksen saajalla tulee olla sijoituksen jälkeen vähintään 20 % ulkomaisen osakkuusyrityksen äänimäärästä
- Kansainvälistymishankkeen tulee merkittävästi edistää yrityksen Suomessa tapahtuvaa toimintaa
- Hankkeen vaikutus Suomessa toimivan yrityksen toimintaan ja työpaikkoihin
- Yrityksen valmiudet ja edellytyksen kannattavaan liiketoimintaan sekä kansainvälistymiseen
- Hankkeen riskitaso (Finnvera 2013)

3.2.3 Finnvera – Pienlaina

Käyttötarkoitus

Pienlaina on tarkoitettu toimintaansa aloittavan tai jo toimivan pienen yrityksen toiminnan rahoittamiseen. Lainaa käytetään yrityksen liiketoimintaan liittyviin kone-, ja laiteinvestointeihin, käyttöpääomatarpeisiin tai muihin toiminnan aloitus- ja laajennushankkeisiin tai yrityksen kehittämiseen. (Finnvera 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Pienlainaa voi saada enintään 35 000€. Ja sitä voi hakea yritys, jossa työskentelee enintään viisi henkeä ja jossa perustaja työllistää itsensä. Muut kriteerit ovat liiketoimintasuunnitelman ja liikeidean toteuttamiskelpoisuus. (Finnvera 2013)

3.2.4 Finnvera – Yrittäjälaina

Käyttötarkoitus

Yrittäjälainalla voidaan rahoittaa sijoituksia osakeyhtiön osakepääomaan ja/tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiöpanosta. Yrittäjälainalla voidaan rahoittaa myös jo toimivan yrityksen osakkeiden ja yhtiöosuuksien ostoa. (Finnvera 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Lainaa voidaan myöntää enintään 100 000€ luotonsaajaa kohden. Se voidaan myöntää usealla saman yrityksen perustajalle. Pääkriteereinä ovat 20 % omarahoitusosuus sekä 20 % omistusosuus sijoituksen tai osakekaupan jälkeen. (Finnvera 2013)

3.2.5 Finnvera – Siltarahoitus

Käyttötarkoitus

Siltarahoitus on Finnveran käyttöpääomalainaa, jolla paikataan yrityksen käyttöpääoman tarvetta ELY-keskuksen tai Tekesin myönteisen avustuspäätöksen ja avustuksen maksatuksen välisenä aikana.

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Finnveran lainan maksamisen edellytyksenä on, että Tekes tai ELY-keskus on tehnyt myönteisen avustuspäätöksen. Lainan määrä voi olla enintään 70 % avustuksen määrästä, Tekesin myöntämässä avustuksissa kuitenkin enintään 500 000 euroa. (Finnvera 2013)

3.2.6 Finnvera – Takaukset

Finnvera tarjoaa omavelkaisia takauksia vakuudeksi yritysten rahoitustarpeisiin eri vaiheissa: perustaminen, investoinnit, kasvu ja kansainvälistyminen. Pk-yritys voi käyttää Finnveran takauksia vakuutena pankeilta, rahoitus- tai vakuutusyhtiöiltä saamilleen luotoille ja muille vastuusitoumuksille. Suomen valtio vastaa Finnveran myöntämistä takauksista. Mahdollisia takauksia ovat:

- Finnvera-takaus
- Kansainvälistymistakaus
- Pientakaus
- Vientitakaus (Finnvera 2013)

3.2.7 Finnvera – Vientitakuut

ICT alalle sopivia takuita ovat luottoriskitakuu ja vientisaatavatakuu.

Luottoriskitakuu

Luottoriskitakuulla viejä voi vakuuttaa vientikauppansa luottotappioiden varalta. Takuulla katetaan valmistusaikana tapahtuvaan kaupan keskeytymiseen liittyvää ja/tai ulkomaiselta ostajalta olevaan saatavaan liittyvää kaupallista riskiä. Takuulla voidaan myös kattaa ostajan maasta aiheutuvaa poliittista riskiä sekä suvereenia riskiä, kun valtio on luotonsaaja tai takaaja. (Finnvera 2013)

Takuu voidaan myöntää yksittäiselle vientikaupalle tai limiittinä jatkuville toimituksille. Takuu sopii hyvin sekä lyhyen että pitkän maksuajan vientikauppojen luottoriskien kattamiseen. Takuukate on yleensä 75 - 90 %. (Finnvera 2013)

Vientisaatavatakuu

Vientisaatavatakuu on tarkoitettu lyhyen maksuajan vientiin, ja sen avulla viejä voi vakuuttaa ulkomaiselta ostajalta olevat saatavansa luottotappioiden varalta. Takuu kattaa ostajasta johtuvan kaupallisen riskin sekä ostajan maasta johtuvan poliittisen riskin. Takuukate on yleensä 75 - 90 %. Viejä voi käyttää vientisaatavatakuuta myös luoton vakuutena siirtämällä takuuseen perustuvan korvausoi-keutensa pankille. (Finnvera 2013)

Yrityksen on syytä selvittää maat, joihin Finnvera ei voi taata alle kahden vuoden maksuajan vientikauppoja.

3.2.8 Finnvera - Pääomasijoitukset

Soveltuakseen sijoituskohteeksi yrityksellä tulee olla uskottava ja toteuttamiskelpoinen liiketoimintasuunnitelma. Tuotteella tai palvelulla on oltava selkeä ja kansainvälinen markkinapotentiaali ja kilpailijoihin verrattuna merkittävä innovaatio. Mikäli mahdollista, innovaatio tulee olla suojattavissa patentilla. Hyvä sijoituskohte on yrittäjävetoinen, aidosti kasvuhaluinen ja sillä on monipuolista teknologiaosaamista. (Finnvera 2013)

3.2.9 Tekes - Työorganisaatioiden kehittämisen rahoitus

Käyttötarkoitus

Työorganisaatioiden kehittämisen rahoituksen tarkoitus on edistää työelämäinnovaatioiden syntymistä suomalaisilla työpaikoilla. Työelämäinnovaatioilla tarkoitetaan johdon ja henkilöstön yhteistyössä toteuttamia muutoksia työpaikan työ-, organisaatio- ja johtamiskäytännöissä. Rahoitus kohdistetaan ennen kaikkea kasvua hakeville pk-yrityksille sekä sellaisille muille yrityksille ja organisaatioille, jotka uudistavat liike- tai palvelutoimintojaan tai työorganisaatiotaan toimimalla esimerkkinä muille. Kehittämisen kohteina voivat olla esimerkiksi:

- työvälineet nopeaan ideointiin ja innovointiin
- strategian toteutuksen tuki
- työprosessit
- työn organisointi ja vastuiden selkeytys
- johtamisen periaatteet, prosessit ja käytännöt
- verkoston yhteiset pelisäännöt ja toimintatavat
- joustavat yksilölliset työjärjestelyt
- teknologian hyödyntäminen

- organisaation rajat ylittävät asiakaslähtöiset palveluketjut
- laadukkaat palvelut ja poikkeamien hallinta
- asiakaslähtöinen innovointi ja kehittäminen
- uudet liiketoimintakonseptit (Tekes 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Rahoitus työorganisaatioiden kehittämisprojekteihin voidaan myöntää

a. de minimis -rahoituksena (projektissa työorganisaation kehittämistä vähintään 50 %) tai

b. t&k-rahoituksena (projektissa työorganisaation kehittämistä enintään 50 %) (Tekes 2013)

Rahoituksen enimmäismäärä on 100 000 euroa yritystä tai muuta työorganisaatiota kohti, 50 % projektille hyväksytyistä kustannuksista. (Tekes 2013)

Rahoitettavilta projekteilta edellytetään ne parantavat organisaatioiden tuottavuutta, työelämän laatua ja tukevat yrityksen kasvustrategiaa. (Tekes 2013)

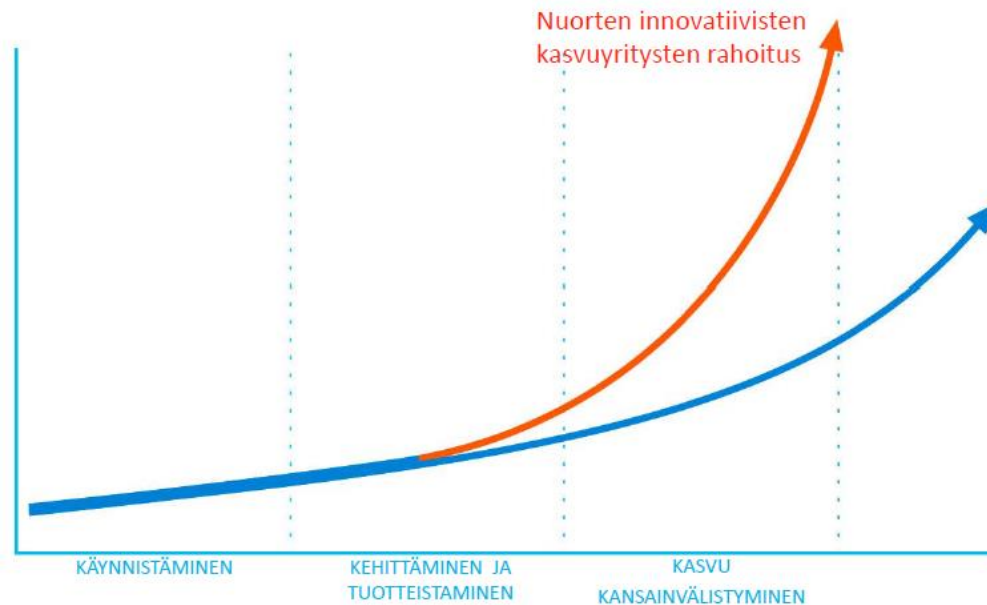
3.2.10 Tekes - Nuorten innovatiivisten kasvuyritysten rahoitus

Käyttötarkoitus

NIY rahoitus on tarkoitettu nopeaa kansainvälistä kasvua hakeville yrityksille (Kuva 1.). Hyväksyttäviä kustannuksia ovat käytännössä kaikki projektin aikana syntyneet projektiin kohdistuvat kulut. (Tekes 2013)

Tavoitteena on nopeuttaa lupaavimpien yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Kuva 1. (Tekes 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Rahoituslajit ovat rahoitus sekä laina. Varsinaisen nuorten innovatiivisten yritysten rahoituksen enimmäismäärä on 1 milj. euroa (tukialueilla 25 %:lla korotettuna). Rahoitus myönnetään vaiheittain. Avustusta voi saada 75 % projektin kokonaiskustannuksista. (Tekes 2013)

Pääkriteerit NIY rahoituksen saamiseksi ovat, että:

- Yritys on voimakkaan kansainvälisen kasvun kynnyksellä
- Yrityksellä on kilpailuetu, jolla on saavutettavissa merkittävää kasvua ja liiketoimintaa
- Yrityksellä on uskottava kasvusuunnitelma ja sitoutunut osaava johtotiimi
- Yrityksen ikä on alle 6 vuotta
- Yrityksen koko pieni
- Yritys panostaa voimakkaasti innovaatiotoimintaan (Tekes 2013)

Erityistä huomioitavaa

Rahoituksen saaja voi saada muuta valtiontukea vasta kolme vuotta sen jälkeen, kun sille ensimmäisen kerran myönnettiin nuoren innovatiivisen yrityksen rahoitusta. Sallittua valtiontukea on näiden kolmen vuoden aikana kuitenkin Tekesin tai Euroopan unionin myöntämä rahoitus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä ELY-keskusten myöntämä tuki tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämiseen silloin, kun rahoitusta ei ole myönnetty de minimis -rahoituksena. (Tekes 2013)

3.2.11 ELY – Yrityksen kehittämisavustus pienen yrityksen palkka- ja muihin toimintamenoihin

Käyttötarkoitus

- Aloittavalle tai laajentavalle pienelle yritykselle voidaan myöntää avustusta uusien työntekijöiden palkkamenojen perusteella.
- Aloittavalle pienelle yritykselle voidaan myöntää avustusta myös yrittäjän kohtuullisten laskennallisten palkkamenojen perusteella.
- Avustusta voidaan myöntää myös pienelle innovatiiviselle yritykselle toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen liittyvien asiantuntija- ja muiden palvelujen käytöstä aiheutuviin menoihin sekä toimitilojen ja laitteiden vuokramenoihin. (ELY 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit:

- Yrityksen kehittämisavustus on harkinnanvaraista avustusta ja se myönnetään hankkeesta tehtävän yritys- ja hankearvioinnin perusteella

- Avustusta palkka- ja muihin toimintamenoihin voidaan myöntää enintään 50 prosenttia enintään 24 kuukauden ajalta
- Avustuksen myöntäminen edellyttää, että avustuksen hakijalla voidaan katsoa olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan (ELY 2013)

3.3 Tuotekehitys

3.3.1 Tekes – Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus

Käyttötarkoitus

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan liittyvät projektin kestoaikana syntyneet, rahoituksen saajan kirjanpidossa olevat, nettomääräiset ja arvonlisäverottomat projektista aiheutuneet menot. Tällaisia menoja ovat projektiin kohdistuvat:

- Rahapalkka
- Henkilösivukustannukset
- Yleiskustannukset
- Matkakustannukset
- Aine- ja tarvikekustannukset
- Laitteostot
- Laittepoistot/-vuokrat
- Ostetut palvelut pk-yrityksiltä (Tekes 2013)

Laina on tarkoitettu erityisesti projekteihin, joissa syntyy markkinoitava tuote, palvelu tai uusi liiketoimintakonsepti. (Tekes 2013)

Rahoituslajit sekä rahoituksen määrä ja pääkriteerit

Rahoituslajit ovat rahoitus ja laina. Tekesin rahoitus pk-yrityksille on avustusta yleensä 35 tai 50 prosenttia tai lainaa 70 prosenttia projektin kustannuksista (Taulukko 1.). Lainaa on riskilainaa, joka myönnetään ilman vakuutta. Rahoitus voidaan myöntää myös lainan ja avustuksen yhdistelmänä. (Tekes 2013)

Taulukko 1. Pk-yritysten enimmäisrahoitus (Tekes 2013)

Pk-yritysten enimmäisrahoitus (prosenttia kehityshankkeen kustannuksista)		
Projektin luonne	Avustus	Laina
Kansainväliset yhteishankkeet ja niiden valmistelu	65 %	
Tutkimukselliset ja haastavat kehittämissuhteet	50 %	
Haastavat tuotteiden, liiketoiminnan, menetelmien ja palvelujen kehittämissuhteet	35 % tai 25 % ja	70 % 25 %
Tuotteistus, pilotit, demonstraatiot, koetuotanto ja validointi		70 %
Työorganisaatioiden kehittäminen	50	

Mitä suurempi on innovaation uutuusarvo ja mitä kauempana ajallisesti ennakoitavat markkinat ovat, sitä suuremmalla osuudella Tekes voi olla mukana. Yrityksen täytyy aina osoittaa, että sillä on edellytykset kattaa projektin omarahoitusosuus. Tekesin tuen lisäksi projektiin ei voi sisällyttää muuta julkista tukea. (Tekes 2013)

3.3.2 Finnvera – Tutkimus- ja tuotekehityksen rahoitus

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan sekä muun yrityksen toimintaedellytyksiä parantavan toiminnan rahoittamiseksi on mahdollista hakea Finnveran lainoja ja takauksia. (Finnvera 2013)

Rahoituksen järjestymisen edellytyksenä on, että kehityshanke on hyvin suunniteltu ja että se vaikuttaa myönteisesti yrityksen kannattavuuteen. Myös hankkeeseen liittyvät riskit kannattaa kartoittaa huolella ennen sen käynnistämistä. (Finnvera 2013)

3.3.3 Vigo – PROFict Partners Oy

Vigo-ohjelmasta vastaa TEM. Ohjelman tavoitteena on varmistaa yrityksen varhaisen vaiheen rahoitus julkisella rahoituksella ja tehdä niistä yksityisille pääomasijoittajille kiinnostavia sijoituskohteita. (Vigo 2013). Julkiset rahoittajat ovat käytännössä Tekes ja Finnvera.

3.4 Kumppanuusprojektit – Yhteistyömalli

3.4.1 Eureka – Tekes

Käyttötarkoitus

EUREKA-projektien avulla yrityksillä on mahdollisuus kansainvälistyä ja kehittää tuotteitaan yhteistyössä eurooppalaisten toimijoiden kanssa. EUREKA soveltuu erityisesti kansainvälistyville teknologiaansa kehittäville pk-yrityksille, joiden on tärkeää saada yhteistyö nopeasti ja joustavasti käyntiin. (Tekes 2013)

Tuen laji, määrä ja kriteerit

Tuen laji on rahoitus ja Tekes tukee projekteja tavallisten tutkimus- ja kehitysrahoitusperiaatteiden mukaisesti. EUREKA-projektit toteutetaan joko klustereissa, sateenvarjoissa, yksittäisprojekteina tai Eurostars-projekteina. (Tekes 2013) Kriteerit riippuvat toteutusmuodosta, mutta noin yleisesti voidaan sanoa, että yritysten yhteistyön mahdollistama lisäarvon tuotto lienee tärkeimpiä kriteereitä rahoituksen saamiseksi.

3.4.2 Finnpartnership – Liikekumppanuustuki

Käyttötarkoitus

Tuki on tarkoitettu kehitysmaihin suuntautuvan, pitkäaikaiseen kaupalliseen yhteistyöhön tähtäävän ja liiketaloudellisesti kannattavaksi suunnitellun toiminnan suunnittelu-, kehitys- ja koulutusvaiheisiin. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat:

- oman henkilökunnan ja ulkopuolisten asiantuntijoiden matkakustannukset (matkat kohdemaahan tai muuhun hankkeeseen oleellisesti liittyvään maahan)
- oman henkilökunnan ja ulkopuolisten asiantuntijoiden majoitus- ja päiväraha-kustannukset
- oman henkilökunnan työkustannukset sellaisen arkipäivinä tehdyn työn osalta, josta maksetaan työsopimuksen mukaista kuukausipalkkaa
- ulkopuolisen asiantuntijan työkustannukset (esim. lakiasiainkonsultointi, markkinaselvitykset), myös Suomessa syntyneet kustannukset voivat olla tuettavia (Finnpartnership 2013)

Tuen laji, määrä ja kriteerit

Tukilaji on rahoitustuki. Tuki kattaa 30 – 70 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Maksimimäärä perustuu de minimis-asetukseen. Tuen saamisen pääkriteereinä ovat hankkeen liiketaloudellinen kannattavuus ja toteutettavuus sekä kohdemaan kehitysvaikutus. (Finnpartnership 2013)

3.4.3 Finnfund

Käyttötarkoitus

Finnfund rahoittaa kehitysmaissa ja Venäjällä toimivia tai niihin perustettavia yrityksiä (Finnfund 2013)

Tuen laji, määrä ja kriteerit

Päärahoituslajeina ovat osakepääomasijoitus, investointilaina. Osakepääomasijoituksen määrä on maksimissaan 30 % rahoitettavan yrityksen pääomasta ja rahoituksen määrä ei saa johtaa enemmistöosuuteen yrityksestä. Investointilainan määrä voi olla maksimissaan kolmannes kokonaisrahoitustarpeesta. Pääkriteerit ovat:

- hankkeen kannattavuus
- myönteiset kehitysvaikutukset alueella
- suomalainen yritys tai vähintään suomalainen intressi (Finnfund 2013)

3.4.4 Tekes - Arvoverkkojen kehittämisen rahoitus

Käyttötarkoitus

Arvoverkko muodostuu yrityksistä, joiden liiketoiminta kytkeytyy toisiinsa. Arvoverkkohankkeiden tavoitteena on luoda uutta ja laajaa kansainvälistä liiketoimintaa. Hankkeet tähtäävät liiketoiminta-alueen merkittävään uudistumiseen, ei vain olemassa olevan toiminnan parantamiseen. Hankkeet voivat myös edistää kokonaisvaltaisia muutoksia suomalaisessa yhteiskunnassa. (Tekes 2013)

Arvoverkon osapuolet eivät pysty yksin toteuttamaan tavoiteltua muutosta, vaan tarvitsevat siihen verkoston, johon otetaan mukaan tavoitteisiin nähden parhaat kansainväliset tai kansalliset kumppanit. Verkoston tulee olla monipuolinen ja siihen kuuluu riittävä määrä osapuolia, jotta kokonaisuus uudistuu. Uudet yhteistyörakenteet ovat toivottavia. (Tekes 2013)

Arvoverkkohankkeissa Tekes voi rahoittaa erityisesti seuraavien liiketoiminnan osa-alueiden kehittämistä:

- Liiketoimintamallit ja strategia
- Kumppanuudet ja verkostot
- Konseptointi
- Toimintaprosessit ja organisaatio
- Asiakkaiden, markkinoiden ja markkinointikanavien analyysit
- Asiakkuusjohtaminen
- Muu t&k-työ (Tekes 2013)

Rahoituksen laji, määrä ja kriteerit

Tekes rahoittaa edellä kuvatun kaltaisia arvoverkkohankkeita normaaleilla rahoitusperiaatteillaan seuraavin täsmennyksin:

- Tekes sitoutuu uusien arvoverkkojen kehittämisen pitkäkestoiseen rahoitukseen. Kestoltaan pitkien hankkeiden (tyypillisesti 2-4 vuotta) rahoitus

jaksotetaan ja sidotaan etenemisen virstanpylväisiin. Kestoltaan lyhyemmissä arvoverkkohankkeissa Tekes käyttää kertarahoitusta.

- Osapuolten kokonaiskustannusten hankkeessa tulee olla yritysten voimavaroihin nähden merkittäviä ja tavoitteisiin nähden uskottavia
- Hankkeen valmistelu ei ole osa arvoverkkorahoitusta (Tekes 2013)

3.4.5 TEM – Yritysten yhteishankkeet ja niiden tuki

Kansainvälistymisavustuksia yritysten yhteishankkeisiin myöntävät työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino- ja innovaatio-osasto, Hämeen ELY-keskus Lahdessa ja Varsinais-Suomen ELY-keskus Turussa. Lahdessa käsitellään kansainvälisiin näyttelyosallistumisiin liittyvät hakemukset. Turussa käsitellään vientiverkostoja ja kumppanuusohjelmia koskevat hakemukset. (TEM 2013)

Käyttötarkoitus

Avustusta voidaan käyttää suomalaisen vientitarjonnan ja suomalaisen osaamisen tunnetuksi tekemiseen ulkomailla, uusilla markkina-alueilla, markkinaosuuksien laajentamiseen ja yritysten kansainvälistymistä tukeviin suomalaisten vientiyritysten yhteisiin vienninedistämistapahtumiin, kuten:

- näyttelyosallistumisiin näytteille asettajana ja tiedotustoimintaan kansainvälisissä näyttelyissä
- yritysten vientivalmiuksien parantamiseen liittyvien konsulttipalvelujen hankintaan, ulkopuolisten ja ostajasta / osallistujasta riippumattomien tahojen toteuttamiin markkinatutkimuksiin ja strategiaselvityksiin
- viejien yhteisesti kotimaahan tai ulkomaille palkkaaman vientiverkoston tai vientirenkaan yhden vetäjänä toimivan henkilön (yhteisvientipäällikön) toiminnan kustannuksiin ja laajemmalle yritysryhmälle toteutetun kumppanuusohjelman kustannuksiin

- seminaarien, tuote-esittelyiden ja muiden vastaavien tilaisuuksien järjestämiseen sekä yritysten vientivalmiuksien parantamiseen liittyvien yhteisten koulutustilaisuuksien järjestämiseen
- markkinaselvitysmatkoihin Suomesta ulkomaille ja yhteisesti toteutettujen ulkomaisten ostajien, asiantuntijoiden, vaikuttajien tai lehtimiesten Suomeen suuntautuviin vierailuihin
- ulkomailla toteutettavaan yleisluonteiseen lehti- tai TV-mainontaan ja muuhun yhteisesti toteutettuun tiedotusaineiston tuottamiseen ja tiedotustoimintaan ja viejien yhteisesitteiden, videoiden, internet-mainonnan tms. vientitarjonnan esittelemiseen tarvittavan esittelyaineiston valmistamiseen sekä yritysten yhdessä toteuttamiin vientijulkaisuihin ja muihin julkaisuihin (avustusta voi saada vain vieraskieliseen aineistoon)
- laajoihin viestintäkampanjoihin ja tiedotusohjelmiin sekä niiden käynnistämiseen ja toteuttamiseen liittyviin suunnittelu- ja tutkimushankkeisiin, aineistojen hankintaan sekä valtakunnallisiin ja muihin laajoihin matkailun, luovien alojen ja kulttuurialan ulkomaan markkinoinnin hankkeisiin
- muihin markkinointia ja yritysten kansainvälistymistä edistäviin toimenpiteisiin ministeriön harkinnan mukaan (TEM 2013)

Rahoituksen laji, määrä ja kriteerit

Avustusta voidaan myöntää Suomessa rekisteröidyille, hyvämaineisille yrityksille, yhteisöille ja järjestöille, joilla on riittävät edellytykset jatkuvan kannattavan ja taloudellisen liiketoiminnan harjoittamiseen ja joilla on riittävät edellytykset yritysten yhteishankkeiden ja muiden avustuksen kohteina olevien hankkeiden laadukkaaseen toteuttamiseen. (TEM 2013)

Avustusta voidaan myöntää pienille ja keskisuurille yrityksille pääsääntöisesti enintään 50 % avustuksen piiriin hyväksyttävistä, edellä mainituista toiminnoista aiheutuvista menoista. Yhteishankkeissa tulee aina olla osallistujina vähintään neljä yritystä. (TEM 2013)

4 EU:N RAHOITUSTARJONTA 2013

4.1 Yleistä

Kuten jo johdannossa on mainittu, EU:n rahoitustarjontaa tässä tutkimuksessa käsitellään toissijaisesti, johtuen siitä, että vuonna 2014 käynnistyvän uuden ohjelmakauden valmistelu on vielä käynnissä, eikä vielä lopullisesti päätetty. (Sisäasiainministeriö 2013) . Yrityksen harkitessa EU-rahoitusta on kuitenkin hyödyllistä ymmärtää edellisen rahoituskauden 2007 - 2013 tarjonta, kriteerit sekä vastuutahot yleisesti.

Euroopan komissio ja Euroopan investointipankki (EIP) pääosin ja yhteistyössä muiden rahoituslaitosten kanssa vastaavat EU:n rahoitusvalmiudesta. EU-tuen tarkoitus on hyödyttää mahdollisimman laajaa kenttää, edistää yhteistyötä, kehittää EU:n kilpailukykyä ja tasoittaa alueellisia kehityseroja EU:ssa. Ja siksi rahoitettavilta hankkeilta edellytetään useimmiten eurooppalaista ulottuvuutta, toisin sanoen niissä tulee olla yhteistyökumppaneita ja rahoitusta useammasta maasta. Hanketoteuttajalta vaaditaan pääsääntöisesti myös omaa rahoitusta hankkeeseen. (Tyynelä ym. 2011, 7)

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikka rahoitetaan kolmesta eri rahastosta:

- EAKR
- ESR
- Koheesiorahasto (eurooppatiedotus.fi 2013)

Mainituista rahastoista EAKR eli Euroopan aluekehitysrahasto on se oleellinen koskien ICT-alan PK-sektoria.

EU-tuen edellytyksenä hankkeille on aina myös kansallinen rahoitus, eli valtion kuntien ja projektien osallistuvien yritysten, järjestöjen ja organisaatioiden oma rahoitusosuus. (Tyynelä ym. 2011, 7)

Osa EU-tuesta maksetaan kansallisten viranomaisten välityksellä, osaa haetaan suoraan Euroopan komissiolta (Tyynelä ym. 2011, 7).

Vuosina 2007 - 2013 aluepolitiikalla ja rahoitusjärjestelyillä oli neljä eri erityistuki-välinettä, joista yksi, Jeremie (Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja keskikokoisten yritysten tukemiseksi), oli Euroopan komission, Euroopan investointirahaston pk-yrityksiä varten kehittämä aloite, jonka tavoitteena oli edistää rahoitusvälineiden käyttöä, jotta pk-yritysten mahdollisuudet saada rahoitusta rakennerahastojen kautta paranisivat. (ALUEPOLITIIKKA – INFOREGIO 2013.)

4.2 Liiketoiminnan kehitys

EAKR-ohjelmat

Euroopan unioni osallistuu suomalaisten alueiden kehittämiseen Euroopan aluekehitysrahaston varoin viiden ohjelman avulla. Rahastosta tuetaan hankkeita, jotka kehittävät yrityksiä, innovaatioiden syntymistä, verkottumista, osaamista ja alueiden saavutettavuutta. EAKR-ohjelmien rahoitusta käytetään yhdessä ESR-ohjelman rahoituksen kanssa kilpailukyvyyn ja työllisyyden edistämiseksi. (ALUEPOLITIIKKA – INFOREGIO 2013)

4.3 Tuotekehitys

Tuotekehityksen julkista rahoitusta EU:ssa valvoo CORDIS (Community Research and Development Information Service). CORDIS toimii Euroopan Komission alaisuudessa.

Vuonna 2013 päättyvän EU-rahoitusohjelman viisi tärkeintä instrumenttia ovat FP7, CIP, Rakennerahastot, EAFRD, EFF kun tarvittiin rahoitusta tutkimukseen ja tuotekehitykseen. (CORDISS 2013)

4.3.1 Seitsemäs puiteohjelma P07

PO7 on EU:n tärkein tutkimuksen rahoitusväline - ohjelmasta rahoitetaan tutkimusta yli 53 miljardin euron arvosta vuoteen 2013 mennessä. Suuri osa tästä on tarkoitettu pk-yritysten käyttöön (EUROOPPALAINEN PK-YRITYSPORTAALI 2013.)

Se on komission rahoitus keskipitkän tai pitkántähtäimen kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin sekä verkostojen luomiseen. Puiteohjelma on jaettu 4 erilliseen ohjelmaan. (EU-RAHOITUSOPAS PK-YRITYKSILLE 2011 - 2013, 2011)

Tämä ohjelma on siis pääosin suunnattu yhteistyössä tehtyyn tutkimukseen ja innovaatioiden demonstrointiin eikä innovaatioiden tuotteistamiseen.

4.3.2 Eurostars

Eurostars-ohjelma on suunniteltu erityisesti pienten yritysten rahoitustarpeet huomioon ottaen. Ohjelma tukee yritysten osallistumista kansainvälisiin hankkeisiin tutkimuksen ja innovoinnin alalla. (EUROOPPALAINEN PK-YRITYSPORTAALI 2013)

4.3.3 CIP – Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma

Ohjelman tavoitteena on parantaa etenkin pk-yritysten kilpailukykyä, edistää innovointia, vauhdittaa tietoyhteiskunnan kehittymistä sekä edistää energiatehokkuutta ja uusia ja uudistuvia energialähteitä kaikilla aloilla. (EU-RAHOITUSOPAS PK-YRITYKSILLE 2011 - 2013, 2011)

Ohjelma sisältää erityisohjelmia joista yksi on suunnattu ICT-alalle. Tieto- ja viestintätekniikkapolitiikan tukiohjelmalla pyritään edistämään uusia ja toisiaan lähentyviä markkinoita sähköisten verkkojen ja palveluiden, media sisällön, sekä digitaalitekniikan aloilla. Lisäksi ohjelmalla tuetaan julkisen sektorin palveluiden nykyaikaistamista tuottavuuden lisäämiseksi ja palvelun parantamiseksi. (EU-RAHOITUSOPAS PK-YRITYKSILLE 2011 - 2013, 2011)

5 TULEVA EU-RAHOITUSKAUSI 2014 - 2020

5.1 Yleistä

Suomalaiset pienet ja keskisuuret yritykset saavat aiempaa vähemmän EU-rahaa unionin alkavalla seitsenvuotisella budjettikaudella vuosina 2014–2020. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) aikoo kevään 2014 aikana selventää rahoitukseen saamisperusteita Suomessa. (Taloussanomat 2014)

Positiivista on, että tukijärjestelmää tullaan yksinkertaistamaan ja avustuspäätöksien teko tullaan keskittämään ELY-keskuksille.

PK- yrityksille tulee olemaan erittäin todennäköisesti vain yksi avustusmuoto, nimeltään yritysavustus, joka on suoraan yrityksille myönnettävä avustus yritystoiminnan uudistamiseen, kilpailukyvyn parantamiseen ja kansainvälistymiseen. TEM:n 30. joulukuuta 2013 julkaiseman tiedotteen mukaan avustuksia suunnataan nykyistä enemmän kasvuyrityksille sekä aiempaa riskipitoisempiin ja vaikuttavampiin hankkeisiin. (Taloussanomat 2014).

Eli yhteenvetona voidaan todeta positiivisesti, että vaikka rahoituksen määrä vähenee, tullaan sitä keskittämään enemmän PK-sektorille.

5.2 Tietolähteitä 2014 – 2020 rahoituskaudesta

- www.eurooppatiedotus.fi
- ELY-keskus/ EU-rahoitus. <http://www.ely-keskus.fi/fi/web/ely/eu-rahoitus:sessionid=8AAA254812E3569491DFC1AC77F3E471#.UtZFarU8KUK>
- Horisontti 2020. <http://www.tekes.eu/>
- <http://www.yrityssuomi.fi/web/enterprise-europe-network/eu-rahoitus>

6 POHDINTA JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

6.1 Rahoituksen peruskysymykset yritykselle

Yritysrahoituksen peruskysymykset tulevat esille jo yritystä perustettaessa. Yrityksen perustajilla on liikeidea, jonka toteuttamiseksi he sijoittavat rahaa perustettavaan yritykseen. Yrityksen perustajilla itsellään ei usein ole kaikkea tarvittavaa pääomaa ja tällöin rahoitusta on haettava ulkopuolisilta rahoittajilta tai sijoittajilta. Tämä toteutuu käytännössä rahoitusmarkkinoiden kautta, joiden tehtävänä on saattaa rahan tarvitsijat ja tarjoajat yhteen. (Niskanen & Niskanen 2013, 9)

Yrityksen perustamisen jälkeen erityisesti kasvuhakuisilla yrityksillä tulee yrityksen käynnistämisvaiheen jälkeen toistuvasti vastaan investointipäätöksiä, jotka ratkaisevat hyvin pitkälle yrityksen tulevaisuuden ja kilpailukyvyn.

Rahoituspäätöksellä yritys ratkaisee miten päätetyt investoinnit rahoitetaan. (Niskanen & Niskanen 2013, 9). Rahoituspäätös yksinkertaisesti kuvattuna tarkoittaa päätöstä rahoituksen lähteistä oman ja rahoitusmarkkinoilta saadun rahoituksen välillä.

6.2 Opas pk-yrityksen julkisen rahoituksen hakuun

Ennen julkisen rahoituksen hakua yrityksen on hyvä ymmärtää, että pääsääntöisesti sekä kansallinen-, että EU-rahoitus on tarkoitettu pienentämään yrityksen riskiä investoida osaamiseen ja kasvuun. Eli käytännössä aina on yrityksen itse uskottava omaan tekemiseen ja oltava valmis investoimaan saadakseen rahoituskellista tukea. Yhteistyö toisen tai useamman yrityksen kanssa parantaa ja laajentaa sekä kotimaisia että EU-rahoitusvaihtoehtoja erityisesti tuotekehityksen saralla.

Seuraavassa osiossa esitellään seikkoja listanomaisesti, jonka tarkoituksena on toimina oppaana pk-yrityksien rahoitushaussa. Tämä väistämättä listanomainen osio perustuu pienimuotoiseen puolistrukturoituun kyselyyn (Liite 5), johon osallistui kolme Varsinais-Suomessa toimivaa PK-sektorin yritystä, jotka ovat julkista rahoitusta saaneet. Mainitun kyselyn palautteen lisäksi listattuna on myös seikkoja, jotka identifioitiin case-yrityksen rahoitushakuprosessissa.

Ennen rahoitusta:

- Yrityksen tulee selvittää ensin itselle tarkasti mihin rahoitusta ollaan hakemassa
- Ilman selkeätä selkeää projektisuunnitelmaa hakemus hylätään usein
- Mitä uutta lisäarvoa yrityksen tuote tai palvelu tuo markkinoille?
- Markkinaosuuden suhde yrityksen kasvutavoitteissa – mitä pienemmällä markkinaosuudella saa yritykselle merkittävää kasvua sitä parempi
- Selvittää mitä eri rahoitusvaihtoehtoja on saatavilla
  - Omatoimisesti
  - Hankkia tämä kartoitus palveluna esim. Kasvuväylä (Yritys-Suomi 2013)
- Mahdollisimman yksityiskohtainen selvitys rahoitusinstrumentin kattavuudesta ja erityisesti käyttötarkoituksesta
- Selvitys valitun rahoitusinstrumentin mahdollisuuksista ja rahoitusehdoista
- Kannattaa pohjustaa rahoitushanke huolella ja etsiä henkilöitä jotka tuntevat rahoituksen ja sen vaatimukset ennen kuin lähtee tekemään itse rahoitushakemusta
- Hakijan kannattaa opetella esittelemään suunnitelmat selkeästi rahoittajille

Rahoituksen saamisen jälkeen:

- Rahoitusperiodille voi saada lisää aikaa, mikäli avustusta ei ole pystytty hyödyntämään määritellyssä ajassa
- Laskuja hyväksyessä on hyvä muistaa kerätä avustuksen alaiset kulut yhdelle kustannuspaikalle – helpottaa raportointivaihetta

- Huolehtia, että kaikki tarvittavat seurantaraportit yms. ovat ajan tasalla ja tehdä niitä jo projektin aikana
- Huolehtia, että asetetut tavoitteet täyttyvät

Parannettavat asiat julkisen rahoituksen hakuprosessissa:

- Rahoituspäätökseen vaikuttaa käsittelevien henkilöiden mielipide ja asenne usein enemmän kuin hakemuksen sisältö
- Käytännössä tunnetun ja vakavaraisen yrityksen on helpompi saada merkittävää tukea kuin innovatiivisen startup-yrityksen
- Päätöksen tekeminen on yleensä hidasta
- Voisiko esim. kehitysapurahoja suunnata suomalaisten cleantech yritysten pilot-tihankkeiden tukemiseen kehitysmaissa

Positiiviset asiat julkisen rahoituksen hakuprosessissa:

- ELY:n vientiringit toimivat hyvin ja kevyesti
- Jousto aikatauluissa ja raportoinnissa
- Kaikki saatu tuki on arvokasta

6.3 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteeksi asetetut julkisen rahoituskanavien kartoitus ICT-alan pk-yritykselle, rahoituksen haku case-yrityksen KV-hankkeelle ja oman asiantuntemuksen kasvattaminen saavutettiin vähintään hyvällä tasolla. Tähän työhön perehtymällä ICT-alan pk-yritys saa hyvän pohjan julkisen rahoituksen tilanteesta ja tarjonnasta, sekä löytää lisätietoa ajankohtaisista lähteistä ja pystyy oppaan avulla välttämään pahimmat karikat rahoituksen haussa. Case-yritykselle löytyi rahoituskanava, NIY, joka parhaimmillaan kattaa merkittävät 75 % hankkeen kuluista. Tämän lisäksi kombinaatio triangulaatiosta tiedonkeruumenetelmänä ja työssä syntynyt artefakti eli rahoitushakemus on merkittävästi kasvattanut osaamistani julkisen rahoituksen osalta.

Yleisesti sanottuna merkittävä julkinen rahoitustuki myyntiin, markkinointiin ja vientiin, nojaa mielestäni miltei pelkästään NIY rahoitukseen, joka sekkin on rajattu vain nuorille yrityksille. Sen sijaan tuotekehitykseen ja tutkimukseen löytyy useimpia rahoitusmuotoja. Perustuen omaan Nokia-taustaan ja mediasta saatuun tietoon olen vakuuttunut, että Suomessa on merkittävästi maailmanluokan insinööriosaamista, mutta sen tuotteistaminen kilpailukykyisiksi kansainvälisiksi vientituotteiksi on haaste, joka jarruttaa suomalaista kansantaloutta. Päähaasteena myynnin, markkinoinnin ja viennin edistämässä olen vahvasti samaa mieltä professori Pertti Haaparannan näkemyksen kanssa, että tällä alueella Suomessa puuttuu osaamista (Haaparanta, 2013). Ja toisena ongelmana PK-sektorin kansainvälistymisessä haluan nostaa esille siihen tarvittavan julkisen rahoituksen puutteen tällä hetkellä.

Osaamista pitäisi pohtia osana suomalaisen koulujärjestelmän uudistusta ja ottaa mallia esim. USA:sta. Ja rahoituksen osalta pitäisi julkisen rahoituksen painotusta tasapainottaa enemmän PK yritysten kansainvälistymistä ja vientiä edistäväksi.

Julkinen rahoitus on pääosin lainoitusta, perustuen omavelkaiseen takauksiin, joka tarkoittaa usein liian isoa riskiä yrittäjälle lähteä kasvu-uralle ja juuri tämä on se kriittinen vaihe, joka tuo mukanaan uusia työpaikkoja. Potentiaalisia kasvuyrityksiä voisi paremmin tukea myös työvoimapolitiisin välinein sekä siirtämällä lisää riskiä valtion puolelle. Ja erittäin tärkeänä keinona näen valtionvarainministeri Jutta Urpilaisen esille tuoman idean, että julkisen rahoituksen pitäisi luoda turvallinen kanava niin pienille kuin suurillekin sijoittajille sijoittaa potentiaalsiin suomalaisiin yrityksiin. Itse näen, että tämä pitäisi vielä enemmän kohdistaa PK-sektorin yrityksiin, koska piensijoittajan mahdollisuus sijoittaa PK-sektoriin yritykseen tänä päivänä on hyvin rajallinen.

Viimeisenä, mutta silti myös erittäin tärkeänä elementtinä julkisen rahoituksen hyödyntämisessä näen tiedottamisen ja hakuprosessin. Eli toisin sanoen julkisella sektorilla pitäisi proaktiivisesti seurata ja tarjota rahoitusinstrumentteja PK-sektorille sekä käytännössä avustaa rahoitushakuprosessissa. On olemassa ainakin Kasvuväylä-ohjelma, joka tukee yrityksiä (YRITYS-SUOMI 2013). Tästä huolimatta nykytilanne mustavalkoisesti sanottuna miltei jättää vastuun yrityksille,

jotka eivät useasti rajatuilla resursseillaan ehdi keskittymään rahoitusmarkkinoilla oleviin rahoitusmahdollisuuksiin ja kansantalouden kannalta tärkeä PK-sektorin kasvupotentiaali jää ainakin osin hyödyntämättä.

Tekemäni opinnäytetyön perusteella voidaan todeta, että positiivisen rahoituspäätöksen saamisen kolme peruspilaria ovat palvelun tai tuotteen yksityiskohtaisesti selvitetty uutuusarvo, huolellisesti tehty projektisuunnitelma sekä yrityksen oma luottamus ja halu menestyä.

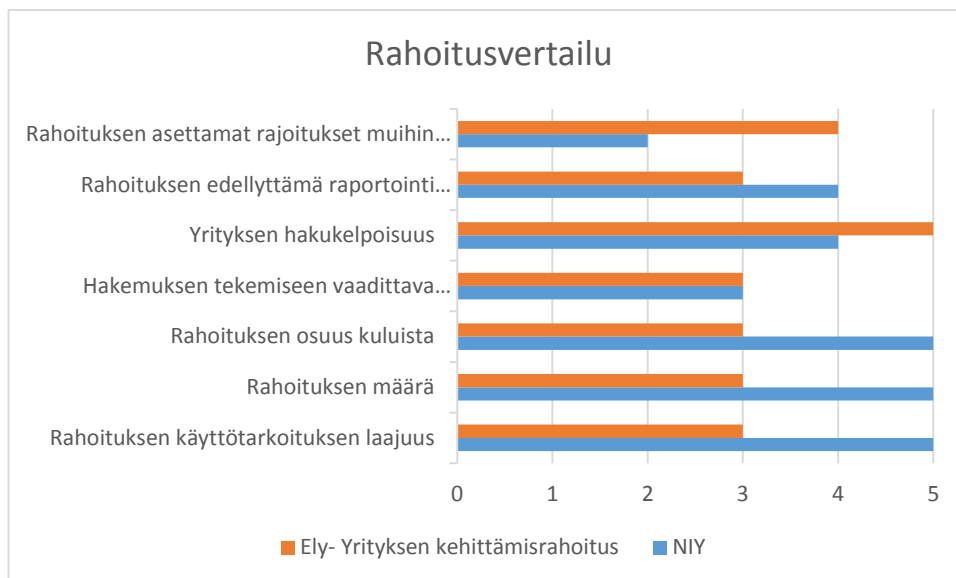
6.4 Ehdotus case-yritykselle parhaiten soveltuvasta rahoitusmuodosta

Kartoitukseni perusteella yrityksen nykytarpeisiin soveltuvia kotimaisia julkisia rahoituslähteitä löytyi kuusi:

- Finnveran siltarahoitus (s.15)
- Finnveran luottoriskitakuu (s.16)
- Tekesin-työorganisaatioiden kehittämisen rahoitus (s.18): joustavat yksilölliset työjärjestelyt, asiakaslähtöinen innovointi ja kehittäminen
- Tekesin NIY (s.19)
- ELY:n Yrityksen kehittämisavustus pienen yrityksen palkka ja muihin toimintamenoihin (s. 21 - 22)
- TEM:n Yritysten yhteishankkeet ja niiden tuki (s.27 – 29)

Näistä Tekesin NIY eli Nuorten innovatiivisten kasvuyritysten rahoitus sekä ELY:n Yrityksen kehittämisrahoitus ovat päävaihtoehdot ja muut neljä ovat lähinnä täydentäviä.

Perustuen tekemässäni päärahoitusvaihtoehtojen vertailussa (Kuvio 2.) esille tulevaan rahoituksen käyttötarkoituksen laajuuteen ja rahoituksen määrään ehdotin yritykselle, että edetään NIY-rahoitukselle, jonka yrityksen johto hyväksyi.

Kuva 2. Rahoitusvertailu.

6.5 Case-yritykselle valitun rahoitusmuodon hakemisen valmistelu ja toteuttaminen

Päädyttyämme yrityksen johdon kanssa NIY-rahoitukseen, otin yhteyttä Varsinais-Suomen alueella rahoituksen hausta vastaavaan henkilöön Pekka Suomeen. Häneltä varmistin yrityksen hakijakelpoisuuden ja selvitin yksityiskohtaisesti hakemukseen tarvittavat tiedot ja dokumentit:

- Liiketoimintasuunnitelma
- Markkina-analyysi (Liite 1.)
- Ansaintalogiikka (Liite 1.)
- Myyntitavoiteselvitys (Liite 1.)
- Projektisuunnitelma (Liite 2.)
- Yrityksen kansainvälistymisprojektin aikataulu (Liite 3.)
- Yrityksen NIY-hakemus (Liite 4.)

6.6 Reflektio

Ennen aiheeseen perehtymistä en ymmärtänyt kuinka tärkeää yritykselle ja erityisesti PK-sektorilla on tuntea julkinen rahoitus. Se on selkeästi yksi tärkeä elementti yrityksen kilpailukyvyn ylläpitämisessä. Tärkeätä on myös todeta, että rahoitusinstrumenttien osaaminen yrityksessä ei saisi rajoittua pelkästään yhdelle henkilölle, vaan osaamista pitäisi löytyä henkilöstöltä, jonka vastuulla on uuden potentiaalisen bisneksen luominen.

LÄHTEET

ALUEPOLITIIKKA – INFOREGIO 2013. Erytystukivälineet. Viitattu 17.7.2013 http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jeremie_fi.cfm#1

Buti, M.; Leigh, M.; Gaspar, V. 2009. Five years of an enlarged EU Economic achievements and challenges. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities

CORDIS 2013. Mixing EU funding sources: the rules of the game. Viitattu 16.7.2013 http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide/combine-options_en.html.

CORDIS 2013. Practical Guide to EU funding opportunities. Viitattu 16.7.2013 http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide/annex01_en.html#annexes.

ELY 2013. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Palvelut. Viitattu 27.7.2013. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/rahoitus-ja-avustukset#.UtcCfbU8KM8>

EUROOPPALAINEN PK-YRITYSPORTAALI 2013. Innovaatiot, tutkimus ja teknologian kehittäminen. Viitattu 16.7.2013 http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/innovation-research-technology/index_fi.htm

Finnfund 2013. Tuotteet ja palvelut. Viitattu 26.7.2013 http://www.finnfund.fi/tuotteet_ja_palvelut/fi_FI/rahoitusinstrumentit/

Finnpartnership 2013. Liikekumppanuustuki. Viitattu 26.7.2013 http://www.finnpartnership.fi/www/fi/business_partnership_support/index.php

Finnvera 2013. Finnvera. Viitattu 28.8.2013. <http://www.finnvera.fi/>

Haaparanta, P. (2013). Suomen kilpailukykyongelma johtuu yritysjohdon heikosta liiketoimintaosaamisesta. Talous ja yhteiskunta 1/2013.

Naisyrittäjyyskeskus 2013. Lomakkeet ja oppaat/Eu-rahoitus.pdf. Viitattu 23.5.2013 <http://www.naisyrittajyyskeskus.fi/index.php?k=11193>

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2013. Yritysrahoitus. Porvoo: Edita Publishing Oy

RAKENNERAHASTOT 2013. EAKR-ohjelmat. Viitattu 18.7.2013 http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/fi/02_eu_rr_ohjelmat/01_eakr/index.jsp

Taloussanommat 2013. Suomi tarvitsee lisää rahaa. Viitattu 26.7.2013 <http://www.taloussanommat.fi/kansantalous/2013/07/26/suomi-alisuoriutuu-tassa-on-syy/201310199/12>

Taloussanommat 2014. Pk-yrityksille EU-rahaa "merkittävästi" vähemmän vuosina 2014–2020. Viitattu 8.1.2014. <http://www.taloussanommat.fi/yrittaja/2014/01/07/pk-yrityksille-eu-rahaa-merkittavasti-vahemman-vuosina-20142020/2014235/137>

TEKES 2013. Tekes/Rahoitus/yritys. Viitattu 10.8.2013. <http://www.tekes.fi/rahoitus/yrityksille/>

Tyynelä, S.; Kanerva, K.; Romo, A.; Rautamaa, K. & Kallio, S. 2011. EU-rahoituksen opas 2011-2013. eurooppatiedotus.fi

Sisäasiainministeriö. 2013. EU-rahoitusohjelmakauden 2014–2020 valmistelu käynnissä. Viitattu 29.12.2013 http://www.intermin.fi/fi/ministerio/eu_rahoitus/ohjelmakausi_2014-2020

SITRA 2013. Yritysrahoitus. Viitattu 11.1.2014 <http://www.sitra.fi/sitra/yritysrahoitus>

TEM 2013. Yritysten yhteishankkeet ja niiden tuki. Viitattu 20.9.2013. http://www.tem.fi/yritykset/yritysten_kansainvalistymisen_edistaminen/yritysten_yhteishankkeet_ja_niiden_tuki

TEM 2013. Vähämerkityksellinen tuki eli de minimis –tuki. Viitattu 20.9.2013. <http://www.tem.fi/?s=497>

Ulkoasiainministeriö. 2013. eurooppatiedotus.fi. eu-rahoitus. Viitattu 29.12.2013. http://www.euochdu.fi/public/default.aspx?nodeid=46847&contentlan=1&culture=fi-FI#.Ur_WVbU8Kt8

Vigo 2013. Vigo/Ohjelma. Viitattu 3.1.2014. <http://www.vigo.fi/ohjelma>

YRITYS-SUOMI 2013. Etusivu>yrityksen perustaminen>Harkitseminen ja suunnittelu>. Viitattu 31.7.2013. http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/tuotekortti?pp=polku_Yrityksen_perustaminen&ppa=paip_Harkitseminen_ja_suunnittelu&tuotekortti=30971

YRITYS-SUOMI 2013. Kasvuväylä. Viitattu 28.8.2013. <http://www.yrityssuomi.fi/kasvuvayla>

Yrityksen kansainvälistymisprojektin ansaintalogiikka, markkina-analyysi ja myyntitavoite

Tässä liitteessä on selvitys yrityksen uuden palvelun Euroopan markkinoista, palvelun ansaintalogiikasta sekä yrityksen asettama myyntitavoite mainitulla markkina-alueella.

Liitteessä on yrityksen kannalta luottamuksellista tietoa ja tästä syystä siitä ei julkaista.

Yrityksen kansainvälistymisen projektisuunnitelma

Projektisuunnitelma koostuu yhdeksästä eri elementistä:

- Johdanto
- Projektin tavoitteet, rajaus ja tulokset
- Projektin toteuttajatahojen välinen yhteistyö
- Tunnistetut projektiin liittyvät hyvät käytännöt ja liiketoiminnalliset vaikutukset
- Projektin työpaketit (6) vaiheittain
- Aikataulu
- Resurssit ja organisaatio
- Työmäärä ja kustannusarvio
- Laadunvarmistus ja tulosten hyväksyminen
- Riskien arviointi

Liitteessä on yrityksen kannalta luottamuksellista tietoa ja tästä syystä siitä ei julkaista.

Yrityksen kansainvälistymisprojektin aikataulu

Liitteessä on yrityksen kannalta luottamuksellista tietoa ja tästä syystä siitä ei julkaista.

Yrityksen NIY-hakemus

Liitteessä on yrityksen kannalta luottamuksellista tietoa ja tästä syystä siitä ei julkaista.

Puolistrukturoitu kysely

Liitteessä on kysely, mutta vastauksia tai vastaajien tietoja ei sellaisenaan julkaista vaan pidetään luottamuksellisina.

Kyselyn rakenne

Mitä uuden hakijan pitäisi huomioida tai välttää löytääkseen sopivan rahoituksen / rahoituslähteen ja saadakseen rahoitusta?

Ennen rahoituksen hakua:

-
-

Rahoituksen saamisen jälkeen:

-
-

Parannettavat asiat julkisen rahoituksen hakuprosessissa:

-
-

Positiiviset asiat julkisen rahoituksen hakuprosessissa:

-
-

